

Salmesang i Danmark

Sang man på Latin?

Før reformationen i Danmark år 1536 sang almindelige mennesker ikke så meget i kirkerne. Først lige før reformationen begyndte man at synge på dansk. Det var præsterne, der sang for på latin, og så skulle menigheden synge efter:

Puer natus est in Betlehem

Unde gaudet Jerusalem, Haleluia.

Et barn er født i Betlehem, i Betlehem,

Thi glæder sig Jerusalem, Haleluia.

I den katolske kirke skulle sangen være så smuk som muligt og derfor skulle den helst synges af uddannede sangere. De kunne også få bøde, hvis de sang forkert. Almindelige mennesker sang kun lidt på de store højtider – og kun mænd sang! For når Paulus havde sagt, at kvinder ikke måtte tale i forsamlinger, måtte de langt mindre synge!

Den jyske aftenssang - sangkrig

Salmesangen på dansk blev en af de største succeser for tilhængerne af Luthers reformation af kirken. I 1524 blev munken Hans Tavsens kaldt hjem fra Luthers by Wittenberg. Han kom til Viborg, hvor han prædikede på dansk og ville synge danske salmer. Tavsens og hans tilhængere trængte en aften i 1526 ind i klosterkirken og begyndte at holde gudstjeneste på dansk med prædiken og salmesang. I nogen tid sang munkene deres latinske sange og lutheranerne sang deres danske salmer. Munkene sagde, at det lød som skrig og hyl, når almindelige mennesker sang.

Mennesker synger, svin går med trynen i jorden

Nu kom der masser af salmebøger på dansk. De første fra 1528, 1529 og 1544 findes ikke mere.

De blev helt slidt op. Biskopperne som f.eks. Hans Tavsens lod gamle melodier sætte til nye salmer, nye melodier kom til, og biskopperne drog rundt i landet for at opfordre alle til at synge hele tiden. De skulle synge salmer i stedet for at bagtale, de skulle synge på marken, ved rokken, når de sad bag på en møgvogn og selvfølgelig i kirken. Mennesket skal ikke gå med trynen i jorden som svin og køer, men med løftet hoved synge salmer mod himlen, sagde reformatorerne

Som nattergale og lærker

Som nattergale, lærker og andre fugle synger tak for livet om morgenen og aftenen, skal mennesket også synge tak for livet til Gud. Det gør en selv glad for livet og får en god start og afslutning på dagen, mente lutheranerne. Der kom børnekor i kirkerne. Det findes endnu i Danmarks kirker.

Den største kraft

Grunden til at reformationen blev så udbredt var i høj grad salmesangen på modersmålet. Alle blev inddraget. Man forstod, hvad der blev sunget. Man kom til at kende sin tro gennem salmerne, hvor man før havde en mere magisk følelse af præsternes og kirkens kraft. Derfor synger man stadig i Danmark meget mere i kirkerne end i f.eks. den katolske kirke.

